

E. Vide nim. Tallinna Pedagoogiline Instituut
Matemaatika-füüsika teaduskond
Pedagoogika kateeder

Qnu Karus
ÜT-44

E. Oissari wa Eesti haridusloos
Kursuse töö

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FONDK41325

Juhendaja: J. Kopro

Tallinn 1990

K41325

Sissejuhatus.

Ona töös mõtan vaatamiseks alla E. Oissari pedagoogilise töö iseloomuse perioodile. Praegusel ajal me kannu J. Käse töödust, mille millegi pärast on varju jäänud ni mõnede tollaaja silmapaistvaid pedagoogid. Nende seas ka Edgar Oissar. Ma püüan tutvustada antud töös ühte või teise või tema tegemisi.

Ma käsitlen E. Oissari elu ning tööd (alates ^{kuni} 1920) - 1940. aastast.

Töö koosneb kolmest osast:

- 1) E. Oissari elulugu
- 2) E. Oissari töö aastate 1920 - 1940. Eeskätt vaateen tema kirjutiste harrastusest tollaajast aja ülevaates.
- 3) Tema teoste bibliograafia.

Tema kirjutised olen jaganud 4 ossa:

- a) erinevate loodetüüpide peamised kirjutised
- b) koostis kitar töö ning õpetamine
- c) tööde kirjandus
- d) järeldused kasvatus ja kool

E. Oiskari kirjutiste mõistekust selgub, et ta on peali pedagoogi-ka huvitunud ka muudest temadest, näiteks 1922. aasta «Lõõnangus» ilmus artikkel Dostojevski ja tema lõõnangu kanglasti sõlmadele.

E. Oiskari töö tutvustamiseks olen kasutanud tema artikleid, mis ilmusid tolle aja pedagoogilistes väljaannetes, eeskätt «Kasvatus» ja «Eesti Koolis»

Edgar Oissari elulugu.

E. Oissar sündis 30. märtsel 1899. aastal Raudna vallas Metavahi pojana. Esimeseks õppeasutuseks sai talu Puidaku algkool. Sialt sõideti ta Viigand kõrgemasse algkooli ning jätkas õppimist Viigandi Põrglase reaalgümnaasiumis. Gümnaasiumis õpetas ta 1911. aastal. Ta võitis vabavaimsest vabatahtlikus Viigandi kodukooli eeskooldus.

1921. aastal astus ta Tartu ülikooli matemaatika-loodusteaduslonda, kust ta 1925. aastal sõideti filosoofia teaduskonda, mille ta lõpetas 1928. aastal filosoofia ja pedagoogia alal magistri kraadiga. Pärast ülikooli lõpetamist astus ta Võrus gümnaasiumi direktori ametikohale.

1930. aastal jätkas E. Oisari õpinguid
 Haridusministeeriumi stipendiaadina
 aegul Berliini ja seejärel Göttingeni
 ülikoolis (1931-1933) Göttingeni ülikoolis
 olid kahe meelga tema õppijad-
 deks ka H. Nohl ja G. Misch.

1933. aastal tegi E. Oisari doktori-
 eksamid pedagoogikas, psühholoogias
 ja majanduskaduses ning sai 1935.
 aastal doktorikraadi.

Kodumaale naasnud töötas E. Oisari
 Tallinna koolides, namidelt õpeta-
 jati seminaris ja pedagoogilises
 pedagoogika- ja psühholoogia õpetajana.

3. novembril 1936. aastal nähti ta
 õpetajate koja näiteretoris.

Tundes kuni raamatukogunduse
 vastu, omandas ta I järgu raama-
 tukoguhoidja kutse.

1940. aasta septembris nimetati
 ta Tallinna Tehnikaülikooli
 raamatukogu juhatajaks.

1944. aastal läks ta Eesti NSV
 Riikliku Raamatukogu kataloogi-
 mis osakonda juhatajaks. Hiljem

totas ta kunu pensionäri TA
Teaduseline Raamatukogu.

Õpingute ja kutse kõrval are-
das E. Oisari 1920 - 1930-ndail
aastail peiboodkas kasvatus- ja
loodustee pühikivade kirjuti ning
töhis pedagoogilist kirjandust.
Sealhulgas F.W. Foersterit ja H. Nohli jt. ^{artikleid}

Pärast sõda keskendus E. Oisari
estli vanema raamatukoguloo
uurimisele, avaldades neile teema-
le artikleid « Keel ja Kirjanduses ».

Käsitööajandena täievtataht knalt
TA Teaduseline Raamatukogu
bibliograafilist ülevaadet « Eesti
bibliograafilised katmused » (1963) ja
monograafiat « Eesti aabvha
arenguolu » (1971). Samuti on knalt
Fi. Tuglase kotte bibliograafia 1962.
aastand.

E. Oisari tistis suureks huvitaksi
olev Tartu ülikooli ajalugu. Ta
avaldas uurimusi G.F. Parrotist,
K. Morgensternist jt. ülikooli toome-
tistes.

1973. aastal ilmus tema sulist
 en raamatuna «Tartu üldkoolis
 kasutatud väikekõrjal 1802 - 1918.»
 Ta on kirjutanud ka F. J. Wiedemann-
 i pedagoogilisi vaateid (ESA 1975)
 Oma viimased eluaastad pühen-
 dos E. Oisari F. M. Klinger raama-
 tukogu kataloogi koostamisele, mil-
 le sõttevahetuses antakse põhjalik
 ülevaade Klinger tegevusest Tartu
 üldkooli kuraatorina. Selle kät-
 vika kallal töötas E. Oisari veel
 suuresel pöral.

E. Oisari suri 28. oktoobril 1977.a.
 Viljandis.

Eestis said ta kuniks kuu
 pedagoog ja raamatukade e.

Edgar Oissari töö aastail
1920-1940.

Kirjutised erinevate koolitüüpide kohta.

1929. aastal kirjutas E. Oissar
artiklid «Baastane keskkool» Selles
artiklis arutleb ta keskkooli prob-
leemi kohta. Sel ajal olid koolitüü-
pide järgmised: algkool 6 aastat,
keskkool 5 aastat ja ülikool 5-6 aastat.
Õppekavadele olid sel ajal prospektide
ja tootesmaterjali kogud, nagu
näitab artiklis autor. Kõrgead
õppekavade ^{ühikoolide} (põuandusid, samuti kol-
mele seletuskirju kavade läbi-
võtmiseks. Iga õpetaja vaatas
ne, kuidas adnet võttes. Õpe-
adneti vabid püüdis side. Et need
püüdis kõrvaldada, tutvustas
E. Oissari järgmiste variantide nende

etendamineks:

- a) kostada õpilaste valet
- b) teendada õppekavu
- c) tõsta õpetajate taset
- d) täiendada õppemetodeid
- e) pikendada õppeaja kestust laastavõrra.

Kõikide nende võimalustega pole võrreldav autor rõus. Tähtis, kuid kostada õpilaste valet, siis muidu jäävad kogu aeg koolis m. m. nõrkadega, kes keskuvad ei läbi. Ja kõik anduvad, kes lähevad kooli, ei lähe üldse.

E. Oskar ütleb, et kõige rohkem võimalusi raskustest ülesaamiseks on õppekavade ülesehituse parandamisel, õpetajate taseme tõstmisel ning õppemetodeid täiendamisel. Koolitaja pikendamisega võistub ta juu, kuid alimised väärtused tulemus ei anna. Õpetaja pikendamise vastu on ta sepp, et see mõjub halvasti

tervisele ja tervise, laste ^{majanduslike} he-
 lussuhtluse vms t.a. võrra ning
 kõrgemal koolilõpetajatel pole
 majanduslikult võimalik minna
 ülikooli.

Keskkoollastele jätkab E. Oisari
 oma 1930. aastal ilmunud ar-
 ticles « Kõhkeid meid keskkoollaste
 reformiks. » Selles artiklis rõh-
 ta põhjendamatult võimalust,
 kuidas keskkoollaste reformi korrata.
 Kool üldse on üsna ehitatud
 ühtluse kooli põhimõttele ja see peaks
 jääma. Aegkool peab andma põh-
 hariduse ja keskkoollastele edas-
 võtta. Ühtset kaitset teise võtme
 õpetamine ei ole ja katkestada.
 Seetõttu on õppikarjäär peavad
 olema loostatavad, et oleks
 võimalik järele õppimise alama
 koolist tõrgemise. Aeg- ja keskkoollaste
 karjäär peavad olema loostatud, et
 õpetamine võiks oma õppe töös
 orgaaniliselt edasi.

Tõene probleem, mida E. Oskar
kõnitab, on kontsentratsiooniprobleem.
Keskkoolis õpitatakse väga erinevaid
asju (matem., keeled, looduseinglu jne.),
kui keelavad lootes keskkooldes ka
mõnikord osust õpetamine (aardus,
kommertsalad jne.) Kõik need asjad
ja alad püüavad keskkoolele aeg
kaotavalt võtta oma vahel. On
vaja leida viis, ^{õhustab E. Oskar} kuid ühendaks
kõik asjad orgaaniliselt kokku.
Kui on vaja lahendada küsimus,
kas keskkool jätab üldharidus-
likeks loote või keskkooldes
keskkoolis.

E. Oskar peab ka sellel prob-
leemil nagu haridus loote
kasvatuse. Ta leiab, et mis kool
peab olema rajatud rahvuslike
kasvatusele. Ta ütleb: "Kui
keskkool saab oma töö keskpeeni-
ks rahvuslike kasvatuse, siis
on koolid võime saama kontsat-
ratsioon probleemid lahendamiseks.

ja antatud kish punkt
 ained (esth. keel, ajalugu jne.), mis
 kasvatavad rahvuslikult, rah-
 musele ja tihedale selts-
 lase kodanikkonda «murest» (1)
 Ja eelne, et pool peaks
 arendama rahvusliku hara-
 tuse taustal.

Autor käsitleb me teadus-
 aineid: raamat, ajalugu, rah-
 luse jne. Kõikide ainetel õpi-
 tamisel tuleks õpetatav
 sõnada rahvusliku harva-
 tusega. Rahvusliku kasvatuse
 olikis kishpunktiks raamat
 õpetamine ja kätkestamine
 rahvuslikust meelest.

Tuleks väajuda mõnemeis-
 test kishkooli kishpunktist. Kishkooli
 peaks olema tihedale kish ja kish.

Autor annab kishle ideid ja
 kishkooli, mida peaks kishutama
 kishkooli reformimise, kishkooli.

id püüa neid lahendada.

1936. aastal kirjutas T. Oskar

trüvaati põlletöö, aiatöö- ja kodu-
majanduse koolide juhatajate koostöös-
toel, mis käib ajakirjas «Eesti

Kool» Seal märgitakse, et põllumaja-
duskoolid koolid peavad minema
Haridusministeeriumi alluvusse. ^{koostöös} (Tõuti

Järeldusele, et kutsekoolide sisse-
maki olema 2-astmeline: a) kutsekoolid
b) kõrgema astme kutsekoolid, millest
on võimalik minna edasi. Vender
jooks, kes ei taha edasi õppida,
on õppetöökojad, kust saab kute-
vikku, kõrgetele astmetele õppivad
tööstusõppelaste koolid. Kõrgema
astme kutsekooli on võimalik kulla
ka üldhariduskoolist.

On vaja luua kesksed põllu-
majanduslike koolide võrk, kus on
oma majapidamine ja laboratoori-
umid. Peaks olema kaks või kolm
ja ümbruskonna talupidajate vahel.
Koolide matkandeks oli maaväe-
kuse tööstamine. Koolide juures on

vaja eima muuseumide, kus oleks
 kooritööde kogud, mida õpetajad
 katkestavad ja seetõttu muutuvad
 talunõude. Kooli õpetajaks jätki
 ka paremate mõjajõudede, loomade
 ja väetamise küsimused. Õpetajad
 peavad pidama kõneid ja loenguid.
 Sellele kool oleks maale keskneks,
 kust talunõu võiks saada uusi
 kadumisi maaharimise, masinate ja
 muu kohta. On vaja eima kool-
 to aegkooli- ja põllukooli vahel.
 Õpetus peab toimuma kõnele kava
 järgi, mis oleks metoodiline ja
 sõltuvõttead, tead ettevalmistamist.

1937. aastal kirjutas E. Oisart
 artikli «Maakool», kus ta matub
 maakooli raskustele ja probleemidele
 ning keel ümberkorraldamise võima-
 lustel.

Maakool peab olema maaharimise
 kohane kool - haridusliku ja har-
 dussisest peavad vastama ma-
 hharimise. Õpetust pole vaja anda küt-
 gel kadumisele tasemele, vaid alg-

teed on vafa munda tutvustava
 eluga. Õpetus võiks peale olema
 üldõpetus. Suur tähtsus on kodu-
 lool, kuna maadistamine on püsiva
 eluviisiga. Tuleb õpetada kodu-
 koha ajalugu, traditsioone ja rahva-
 laule. Maakooli õpetaja peab ole-
 võtja töötama meetodite, meetodiga
 õpetada, sest maakoolis on nad ei ole.
 Maal kasvab laps ühiskonda sisse
 ilma oskusteta, kuna ta peab
 kodu- ja tööstus- ja elu- ja
 ühiskonda. Iida peab õpetaja arvestama.

Nendes artiklites mainib E. Oissar
 koduprobleemide juures. Ta viitab oma
 kodusidade ja probleemide puul.
 Peamised võivad kma artiklist
 kida kma enda isiklike vaadete
 ja isiklike antud probleemid ümber,
 kuid ta ei näita kuid ega võtma-
 lusi, kuidas üht või teist probleemi
 lahendada.

Tänapäeva seisukoht oleks meil
 koduprobleemide ja oskustega kma

artikliga tutvuda, kuna ka praegu tahaks koos õnberkorraldusi ja ma arvan, et sealt saaks üht-teist õpetada.

Artiklid koolis tehtavast tööst
ning õpetamisest.

Järgmiste artiklite en eotud õpetamise meetoditena erinevates koolides või kendeis.

1925. aastal ilmus «Kasvatust» E. Oisari artikkel «Füüsika prakti-
lised tööd keskkoolis». Selles ar-
tiklis too ta ära 3 keht füüsika
õpetamiseks: 1. Füüsikat õpetada
kui looduskeht, mitte matemaatikat.
2. Käsitada ainult nüt, et ta võiks
olla kõrgel katkevalt kasu-
suseks.
3. Füüsika õpetamine peab sisal-
dama plaanikindlat korraldust

harjutused iseseisvaks vaatlemiseks ja
katteteamiseks.

Füüsikat tuleb õpetada katkestust
ja kirjeldavalt. Praktikumid aluseks
tuleks võtta kinnis elu võõra sõn-
damine ja kindlustamine, mille
kadumise kaudu sekkumise kaudu
elade muutmiseks.

Nooremad õpilased peaksid oska-
ma loodusnähtusi vaadelda ja
kirjeldada. Vaatamised peaksid toimu-
ma looduse vahendite abil. (näiteks
see keetmine)

Vanemas astmes tuleb õpetada vää-
rtuslike meetodite ja muutmise.

Vanemas astmes tulevad esile ka
füüsika ja igapäevase elu vahelise
ühendused.

Selline iseseisev katsetamine aitab
kaasa õpilase arengule - ta
tekitab iseseisvalt, ütleb rahul.

Selle füüsika õpetamine peaks ole-
ma looduslike vahendite õpetamisest
täielikult, mis põhineb matemaati-

kale, E. Oskar pakub väga õpetamiste varandist, mis oleksid arusaadavad õpilastele.

1937. aastal ilmus artiklil «Kasvatusele ülesandest kutskoolis» Kutskoolide peamiseks ülesandeks oli kutskuskute andmine.

1937. aastal tuli väga kutskoolidega seadus. Seal olid kasvatusele kütü kaitud eeskohale.

- 1) vaimne, kehaline areng
- 2) kutskealane ettevalmistus
- 3) põlvkondne kasvatus

Kutskooli ülesanne oli ka igapäevast ja vaimset elu läbendada. Igapäevane elu tuli muuta kulmuks.

Seur asi oli maamajale tegevik. Õpilane on vaja valmistada mõnigi ei. Ta peab tegema kavandit ja kalkulaatorit. Kasvatuse tähtsaks ülesandeks sth on lasta õpilane kindla ja nautida töötõnu täies elatiks. Kutske-

loovis on õpetajal kogu vaba
tööaeg koos lastega - see arendab
tema vastukustumist ja lastega arves-
tanost. Oma töö kaudu teha alati
korratavust ning jälgida, et see
elus väga rõõms.

1938. aastal ilmus «Eesti koolis»
artikule «Õpetus ja kasvatus koolikoolis».
Kool ei saa püsivalt ainult kooliõpetuse
arendamisega, vaid ka arenevad ja kasvav
inimest arvestama. Pärast seda kas
kui lapsel autoriteetustunde-
tahab ise oma elu sõltuda ning
elada elada. Seda on vaja teha
juhindada ja aidata. Siis laps hakkab
kujunema maailmavaade ja võimeline
vastust. Kasvataval-õpetajal on sõna suu-
da. Ta peab rohkem inimest arengut jälgima
ja teha õigesti suunama.

Õpetaja ülesanne on hoida õpetuse
eest hoida. Õpetamine nõuab
pea sama elamist, millest kasvab
väga õpetajale teha. Hoida õpetada
ning ainult muuta. Õpetaja peab

oskama ka kasvatuseliseks ees-
mõrgel koolis õpetatavat ja väljas-
pool kooli saadud kogemusi kas-
tada. Koolis peab saama õppime-
ndi praktiliselt väheendade ja
kustada.

Kuid niisuguse võrrelda kahe ar-
tuse, kui üks peendub keskkooli
ja teine kutskooli, siis võib leida veel
müügilagi ühist. Nüi keskkoolis
kuid kutskoolis on kasvatuselise külg
E. Ojastu arvates
suure tähtsusega. See on noore inimese
kujuumise aeg ja väga palju sõl-
me niisugusest kasvatuselise, milleks
se inimese edaspidi kujuneb.

Sammuti on mõlemas koolis täht-
sal kohal lapse elamise koo-
tamine. Keskkoolis peab saama
õppimise mõistmise elamiseks,
kutskoolis peab oma teadmised
töö ja tööniisugusest saama
elamiseks.

1938. aastal ilmunud « Eesti
 «Koolis» artiklile « Elamus õppetöös », kus on elamust kui õppemoti-
 alust põhjalikult võrdeldatud.
 E. Oissar alustab oma artiklit järgmiselt: « Elamus ja see on
 oleolu kogemuseks võetav elu-
 mise tähtsamad meetodid
 põlvkondade. Kõikvõrd õppekavad
 nõuavad, et õppetöö peab aren-
 da ma õpilase hingelise jõude,
 pakkudes õpilasele elamust, an-
 dus tõe kma meele, nähtusele,
 keelele ja tunde, ergutades teda
 isiklikule. » (2)

Aegkoolis on eluhooneks natura-
 elamus, siis alles õpilase isiklikus.
 Ka keskkoolis peaks soovitav lo-
 tuda elamust, näiteks võrdandus-
 les. Tuluks võib võtta koolis, mis
 pakuvad õpilasele elamust.

E. Oissar väidab, et elamus on
 arenevusvõime ja ajaloost saadi.

Elamus võib võnuda ootama-
selt, kuid ta on kesmise prot-
sesside lõppsaadetus. Elamus võib
korduda, moodustuvad uued
elamised ning saadakse täine
krook. Elamust ei saa karkima
süüdistada, kuid tema esinemist
võib moodustada.

Elamusprintsiip võib õpetuses kasi-
tada 2 seadusekohast põhituues
(produktiivne - looming, retse-
ptiivne - arusaamine). Õppeained, mis
elamusprintsiipi kasutavad liialt
jaotatakse 2 rühma: a) õppeained,
kus õpilased loovalt töötavad ja
kus väljendused avalduvad
(kunst, muusika j.m.)

b) õppeained, kus õpilased
kultuuriloomingusse kaasuvad ja
seda kindlalt õpivad (ajalugu,
keel). Joonistamises ja kirjanduse
kirjutamisel peaks eelneva lopy-
le juhinduda oma elamustest

ja seda vähenemist.

Artiklist selgub, et elanikkond on suur osa õpetamisel ja kasvatamisel.

1939. aastal ilmus E. Oissaari sulest artiklil « Projektmeetod » ajakirjas « Eesti Kool ».

Ta teeb oma kirjutises väärin. « Vana kool » ja kuid ja kordusest kelle kooli teed.

« Vana kool » oleb ja keeldub. Kuid kooli tahetakse veel edendada. Nii kooli viiks oleb õpetada kooli teheskivalt mõtteid, anda eluolus kogemusi, kaitsta kuni õpetuse vabuse. Õpetaja oleks õppetoimetajaorganisatsioon - kooli teheskivalt õppetoimetaja, näitab kooli oleb ja. Õpetaja ja õpilase vahel peab olema tihed kooli - õpilase oleb on artiklil ka teheskivalt teheskivalt. Kuid teheskivalt teheskivalt oleb oleb

näma projektimetodid. Projekt on artikkelis defineeritud järg-
mole: « Projekt on problemaati-
line akt või tegevus, mis soovi-
tatakse kindlalt määratud tähta-
võtmise eesmärgi korras »

(J. A. Skemson) (3)

Projekt võib endas sisaldada mitu
probleemi, mis nõuab mõttekust
ja arutelu. Projektiis peab olema
määratlus, mis täpsustab
kõik vajalikud. Alustada tuleks
võimalikest projektidest ja
kvaliteetide hindamisest.
Sellega meetod oleb hästi vastu-
võetav põlvkondade, aegade- ja
kultuuride vahel. Projektiis eakun-
damisele saab õppida mitu
korda ja kogemisi, mida ta
võib edaspidi elus rakendada.
Probleemi eakundamisel on olu-
slik ühesaadselt arusaamine
projektiis tahtmist, andmist kogu-

mine, hõlmavate pühitsemise,
 lahendamise või rakendamise levi-
 mine. Õpetaja tõlgendamisel jääb
 andata koostada probleemid
 lahendamise plaan, arutada
 ja arvestada õpetaja tööd.
 Hõlmavalt jääb selgitada, kas
 autor soodustab projektmeetodit
 rakendada igas ainsas või
 valikuliselt. Ta küsib ka, kas
 et koolis on ma muuta
 ainult projektmeetodi sisse toomi-
 sga, vaid koolis jääb
 ka kõrgema vaimse elu kohaks.

Mõned teised arvad, et
 ma võiks pühitsemise meetodit
 probleemidele. E. Orissa annab
 õpetajatele nõi ja juhtimise,
 mida endevates koolides õpi-
 tada ja millele endevates tohul-
 lannu pühitsemise.

Kõik arvan, et õpetaja, kes

neid artikleid eesti keeles,
saiid nt mõndaigi uut ja
ka huvitavat, mida oma tööt
rakendada

E. Oissar võtspedagoogika vahen-
dajana.

E. Oissar tegles ka pedagoogi-
eide kirjanduse teadmõnaga. Eel-
kõrg tekkis ta oma õpetaja H. Moli-
li artikleid, kuid ka kosi
autoreid.

1930. aastal annab E. Oissar
ajakirjas «Kasvatus» illevaldi
saksa keelest pedagoogika alalt ko-
kst «Handbuch der Pädagogik».
See on saksa pedagoogide rogu kos,
kus iga lühidat lühidalt edinevat
osa pedagoogikas. E. Oissar soov-
tab seda eesti keelde se-

pätab, et sellis saamatus on
näidatud mitmeid, millega
kooli korraldada ja edasi-
vita. Samas on antud juhu-
selt ka kõnele ja püüde-
ga laste õpetamiseks ja
kasvatamiseks.

1937. aastal ilmus «Kasvatu-
se» artiklil «Pedagoogiline
elukunne Saksa maal ja
hariduse kohta». Selles ar-
tiklis toob E. Oissar väga
pedagoogiline elukunne taga-
pöörja ning pedagoogilise meen-
duselukunne seenuad. See oleks
artiklid ühe osa. Teine osa
hõlmab haridust- hariduse
kohta see ning pedagoog-
ka autorloodust.

1939. aasta «Kasvatus» 8. ja
9. numbrist leida me ülevaadet
artiklid H. Noori pedagoogilist
kõnele. Selles artiklis

annab E. Oskar H. Nohlo peda-
gogika kättõstikku ning edas-
mõneva pedagoogilise mõtte
dünnaid ka 3 kohta.

Sama aasta a kasvatuses
7. numbrist leidame veel E. Ois-
sari kirjutan Elsa Kõlleerd
& Aktiivsus, pedagogika kirjalt
See artikkel too veel korda
väga põhimõtteid, millestega
kool peaks töötama. Olaps
oma loomingut mat saama õppe-
tõ aluseks. Igal lapsel on
võimalik enese omapäi kujun-
dada, kaljuues tema kumid
näitavad teid, mida tal
kõia tuleb. Olaps kujutab
sellest kumid nagu ta seue-
dab. Sest kasvab väga
aktiivsus, pedagogika mõel, mis
aktiivsus tähendab seda düt-
naididat, mille abil ta enes-

säilitamiseks sõnaga püüab kohan-
neda ilmubotava maavõimaga.
Objektide ülevandid püüavad
laik vaba loomingu ja
koolitöö tõulb mängu püüdest
võimuse õpingule ja harjutus-
tele.

See artikkel on mõeldud ees-
kõtt algkooli õpetajale, just
kuna peaks eähtuna artiklis
toodud mõtteid, sest koolitöös
laps ei ole kitsa kaardusõnni
süsteemi ja valju loogilise
mõttevõime õppimiseks.

E. Oislar on avaldanud mitu
artiklit Fr. Fröbeli elust ja
tegevusest «Eesti Koolis» 1940
a. ning tõlkinud Fr. W. Foersteri
«Kool ja perekond»

Artiklid, mida E. Oislar on
avaldanud oma töödest;
on lühivõttevõtteid antud ra-
a-

maki nõi artikeld siinest. Ta
referatsioonid artiklile ja
oma poolsele kommentaarile
ei anna ega analüüsida midagi.

Kool ja poliitiline kasvatus

1938. aastal ilmus «Kasvatuses»
artiklile «Kool ja poliitika» Selles
artiklis E. Oissar kirjeldab kooli
ja poliitika vahetõrka.

Etik tahab kooli oma võime
alla saada, sest seal võivad tal
noorkeegi näha, nagu soovib juhtida
rõõgimees.

Õpetaja ei taha koolis kalla
kõhutööd, mõne poliitilise mehe
kaheks - se peaks kõrvale kaldu-
mine pedagoogika tihedalt.

Pedagoogika auto noomida on
võimalik et kooli välis-
mõjuks, mis tungivad kooli-
tõste ja kasvatusse. Et

nõimaldada pedagogilist
tööd, mis rühk loobuma ühest
vast oma mõnust ja andma
koolile vabadust, mida see
võtab kasvatuskõige koguks.

Kuid loe mis orienteeruma
iga valitaja ja vabadik, siis
koolikõige karmaks selle all.

Et näidata, kuidas mis
korraldada kooli ja rühki
vabakorda, vabale^{ed} ^{õppisid} (ed kevade
rühade koolikorraldust,

Nõuk. - vee - kool on ühendatud
kommunistide ühiskonda, taot-
leb sama sõde, mis rühk. Kassa-
tus on võrdne poliitilise kassa-
tusega. Pedagoogia autonoomia
eotatakse.

Inglise - rühk ei korralda kooli,
omavalitsus ja erakoolide oma
töö ei erine. Rühk määrab
õppekavad sõltuvalt ja

nõuab järelvalve õigust, kith
 ei muud peale oma seadusi,
 vaid saab kasvada aetpoolt,
 nagu elpool tõelund, kooli
 ei tõi kurgida välvõlma
 olud. Ta mas jäama pa-
 gaks, kus kha ke vadmkt
 tood. Laps toob kooli toki-
 ke sõnnalet du välgast
 poolt kooli, oma kodumise
 vaa tude. Koolis ei maks
 endavad vaated vastu -
 oludisse satuma, vaid õpe-
 taja mas nutma selgitada
 erinevade arvava mu.

Kool mas olema era poolte
 st. ta õpetab neid vaateid
 ja vike, mis elasti kütavad
 ja arendavad. Pedagoogika
 autohoo nida on jõud, mis
 kujundab moodust. Kuid kool
 ei saa poestikat pändelt
 oma tootl emal korda. Noor

inimene saab seama rüüpi
koda nimeks. Kuid tuleb politika
koda nime õpetamist, kuid kool
maab politika nimetada kasvata-
jaks.

Põhikoolis on antud poliitika
selle kasvatus ülesanded:

« Õpetamine ja kasvatamine
koolis ja õppeametites maab
toetama Eesti riigile vaimu
riigile korralduse ja järre-
valuse. Noorte kasvatamine
vaimu, kõheloole ja kha-
loole tulevikus ning väärt-
kude Eesti kodanikuks on
vaimu te koolis rüüpi ja
oma vaimu te tugevdamise üles-
anded. » (4)

E. Oisari personaalibibliograafia.

(Koostatud Eesti Rahvusarhiivikollegi raamatubibliograafia osakonna kataloogi põhjal.

1. F.M. Dostojevski « looming »
IAH. / VM, 1922, 10. II 35 / 13. II 36 /
Autor: E. Oisari
2. Ahtoni muudmisi nassidirekto-
graafiaga IAH. / « loodus » 1923 / 12
(lk. 722-727)
Autor: E. Oisari
3. Ratsaalsusest ja tahtmuvabadusest
IAH. / « loodus » 1924 / 5 (lk. 257-262)
Autor: E. Oisari
4. Teistsika praktikale teel KK
IAH. / « kasvatus » 1925 / 10 (lk. 321-324)
Autor: E. Oisari
5. Tarku negkoolide toptafati
kutksoorde « kasvatus » 1928 / 8
(lk. 399-408)
Autor: E. Oisari

6. 6-aastase kooli /Art./
«Kasvatus» 1929/6 (lk. 262-264)
Autor: E. Oissar
7. E.P. Rist: Kontroll-üht laste
kasvatamise kohta, «Kasvatus»
1929/7 (lk. 335-337)
Autor: E. Oissar
8. Handbuch der Pädagogik,
Vergleichen Hermann Nohl ja
dudnig Pallat, «Kasvatus» 1930
(lk. 21-24)
Autor: E. Oissar
9. uus kooli direktor võeti
[õnnum] «Vaba Maa» 1929 / 5. I
10. mõtteid meie kooli
reformide /Art./ «Kasvatus» 1930/5
(lk. 237-242)
Autor: E. Oissar

11. Kool tõuk. - Venemaal. 1 Art. /
« Kasvatus » 1931 / 3 (lk. 123 - 127)
4 (lk. 166 - 172)
Autor: E. Oissar
12. Kasvatuse probleem moodsa
kardstuse tõende tõmisk. 1 Art. /
« Kasvatus » 1933 / 3 (lk. 125 - 133)
Autor: E. Oissar
13. Pärkud ei ole niisuguseid teo-
mud poliitiliseks kasvatuseks.
1 Sõnum / « Vaba Maa » 1933 / 8. I
14. Herman Nohl: Einführung
in die Philosophie.
« Eesti Kool » 1935 / 9 (lk. 427 - 428)
Autor: E. Oissar
15. Eesti keele poliitiline kasvatus
1 Art. / « Muus Eesti » 1935 / 14. I
Autor: E. Oissar
16. Põllutöö-, aedandus- ja kodu-
majandus koolide juhatajate
koopidele ühtne / Ülev. / « Eesti
Kool » 1936 / 8 (lk. 450 - 454)
Autor: E. Oissar

17. Õpetajate kohta maksettavaks
Oissar. Koja juhatus kätis
rõgpranema juures. (Sõnumi)
& Muus Eesti» 1936 / 4. XI
18. Maa kool. / Art. / & Kasvatus»
1937 / 12 (lk. 73 - 82)
Autor: E. Oissar
19. Võre õpetajate kaudu. Tegel-
lus ja muudatuspüüed.
& Kasvatus» 1937 / 2 (lk. 121 - 122)
Autor: E. Oissar
20. Peeter Põld / Art. / & Kasvatus»
1937 / 4 / 5 (lk. 228 - 235)
Autor: E. Oissar
21. Pedagoogiline ettevõtmine Saksa-
maal ja hariduse koostöös
& Kasvatus» 1937 / 6 (lk. 378 - 380)
Autor: E. Oissar
22. Kasvatuselise ettevõtte
tutkuse koolis / Art. / & Kasvatus»
1937 / 9 (lk. 524 - 537)
Autor: E. Oissar

23. Õpetus ja kasvatus koolis.
Loodis. /Art./ « Eesti Kool » 1938/5
(lk. 300-303)
Autor: E. Oissar
24. Elamus õpetuses. /Art./ « Eesti
Kool » 1938/9 (lk. 593-601)
Autor: E. Oissar
25. Prof. A. Koort: Sotsiaalsed
filosoofiaal. « Eesti Kool »
1938/9 (lk. 659-660)
Autor: E. Oissar
26. Kool ja poliitika. /Art./
« Kasvatus » 1938/1 (lk. 11-21)
Autor: E. Oissar
27. Projektmeetod. /Art./ « Eesti Kool »
1939/8
Autor: E. Oissar
28. H. Nohli pedagoogiline
tegevus. /Art./ « Kasvatus »
1939/8 (lk. 317-322) 9 (lk. 372-378)
Autor: E. Oissar

29. Elsa Köhler : Aktiivsus -
pedagoogika te/jant. (koostu-
mest tõlkinud A. Mallar)
«Kasvatus» 1939/9 (lk. 387-389)
30. Fr. Fröbel õpetaja ja viitle-
jana. IArt./ «Eesti Kool» 1940/4.
31. Fr. W. Foerster & kool ja meeloom»
Tõlkinud E. Oisari
«Kasvatus» 1937/7 (lk. 449-453)
Autor: A. Elango
32. Politiline kasvatus. Saksa
sõjalelud ja meel. (Pettendoon
E. Oisari muudatusele «Die
politische Erziehung»)
«Vaba Maa» 1935/21. ix
Autor: E. Laaman
33. Fr. W. Foerster & kool ja meeloom»
Tõlkinud E. Oisari
«Eesti Kool» 1937/2 (lk. 120-122)

Lõpetus.

See on väike ülevaade
 E. Oisari pedagoogika alastest
 kirjutistest aastail 1920-1940.
 Ma arvan, et E. Oisari
 artiklistest peaks suurt kasu
 ka praegusele õpetajale.
 Et nad oleksid kätte saa-
 daavad kõrgem pedagoogi-
 kusest kirjandusest huvi-
 nuks, siis võib-olla maks-
 kma artikleid meesti
 avaldama.

Kasutatud kirjandus.

1. Oislar, E. Mõtteid meie kooli reformi. « Kasvatus », 1930 / 5
 2. Oislar, E. Elamus õpetuses. « Eesti kool », 1938 / 9
 3. Oislar, E. Projektmeetod « Eesti kool » 1939 / 8
 4. Oislar, E. Kool ja poliitika. « Kasvatus », 1938 / 4
- Oislar, E. Füüsilise praktikalise kooli kehtestamine. « Kasvatus » 1925 / 10
- Oislar, E. 6-aastane kesk kool. « Kasvatus » 1929 / 6
- Oislar, E. Handbuch der Pädagogik « Kasvatus » 1930

- Oissar, E. Põllutöö - avardus - ja
kodumajandus koolis juhata-
jate nõupidamine. « Eesti
Kool » 1936/8
- Oissar, E. Maakool « Kasvatus » 1937/2
- Oissar, E. Pedagoogiline ettevõtmine
Saksamaal ja hariduse
koolis. « Kasvatus » 1937/6
- Oissar, E. Kasvatustööde tulemused
kuih koolis. « Kasvatus » 1937/9
- Oissar, E. Opetus ja kasvatus küh-
koolis. « Eesti Kool » 1938/5
- Oissar, E. Elamus õpetuses. « Eesti
Kool » 1938/9

- Oissar, E. Kool ja põlvkond
«Kasvatus» 1938/7
- Oissar, E. Projekt meetod « Eesti kool»
1939/8
- Oissar, E. H. Nohu pedagoogilistest
kehvustest. «Kasvatus» 1939/8, 9
- Oissar, E. Etia Kõlle: Antooni mola-
gograafia kehvust. «Kasvatus»
1939/9
- Kuningas, O. E. Oissari metood « Kool ja
Kõrgkool » 1978/2
- Sõnum. «uus Eesti» 1936, 4. XI

Sisukord

Sissejuhatus	3-4
E. Oissari elulugu	5-8
E. Oissari 100 aastat	9-34
1920 - 1940	
Kirjutused erinevatest	9-17
koolitöödest	
Artikleid koolis kätta-	17-27
rast tööst ning õpetam-	
usest	
E. Oissari töekirjed	27-31
Kool ja poliitiline	31-34
kasvatus	
E. Oissari kaste kolleko-	35-40
graafia	
Õpetus	41
Kahtakud kirjanduses	42-44